

SZERKESZTŐI IRODA:
Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czímzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA.
Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona. Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 hóra 1 frt. 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon szám: 9. POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP. Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:
Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

HIRDETESI DÍJAK:
Egy négyszög ccentiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.
Nyilttéri cikkek:
garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Inkompatibilitás.

A hol a képviselőket érdek szál köti össze a kormánnyal, ott független parlamentről szó sem lehet. És mert nálunk ez a jelenség erősen meg van törvénnyhezőzöttségünkben, nem árt ha a francia kormánynak ez irányban tett javaslatát magunkévá tesszük, a mely a közelebbi időben terjesztetett a parlament elébe.

A francia inkompatibilitási törvényjavaslat szerint, minden képviselőt és szenátort eltilt attól, hogy oly bankok és részvénytársaságok igazgatója legyen, melyek szubvenziót huznak, vagy az állammal üzleti viszonyban állanak. Összeférhetetlen a képviselő vagy a felsőházi tag mandátuma bármely vállalat, mely az állam részére munkát végez, vagy szállítást eszközöl. Parlamenti tagnak szindikátusokban részt venni nem szabad, tehát a bérzei vállalatok legjövendőbb ágától a képviselő elesik. Tessék a képviselő uraknak egy hét alatt választani, mandátumukat akarják-e leteenni, vagy pedig üzleti állásaikat; ha nyolcz nap alatt nem nyilatkoznak, mandátumukat ipso facto elvesztik.

Vajjon nem férne-e rák is egy ily javaslat betérjesztése? Mert a mi van, az álarcz. Csak általánosságban vagyunk bátrak rámutatni arra, hogy a kormánynak szerződés alapján állandó vagy tartós üzleti viszonyban álló pénztintézet, vagy a kormánnyal bizonyos vállalat tekintetében szerződési viszonyban álló társulat elnöke, igazgatója, igazgató tanácsosa képviselő nem lehet ugyan, de hát azért mégis csak lehet a praxisban. Az állam által segélyezett vasut engedélyese, elnöke, alelnöke, igazgatótanácsosa, jogtanácsosa és hivatalnokai sem ülhet benn a képviselőházban, míg a vasut építése be nem fejeztetett, az a forgalomnak a maga teljességében át nem adatott és a számadások elintézve nincsenek, — de az élet s a praxis itt is a papírosnál türelmesebb. Arról nem is szólunk, hogy a fizetési biztosok és kiküldöttek rendszeresítése nem felel meg az összeférhetlenségi törvény szellemének, mert itt a betű a tényleges szokásnak kedvez.

Kormánypárti képviselőink valamire való egyéne mind összekötöttségben áll a kormánnyal üzleti s más ily dolgokban. Lehet-e itt önállóságra gondolni?

Kormánypárti képviselőink nem is képzelik már másnak a képviselői széket, mint mellékkereset forrásául. A grúndolás kátéjának első pontja, hogy a vállalat keresztülhajtásához néhány szabadelvűpárti képviselőt kell megkeríteni. A kormányt támogató képviselők tehát egyfelől kerületeket, másfelől vállalatokat képviselnek. Kerületet csak egyet lehet képviselni, vállalatot akárhányat. És van olyan is, a kinek vállalati bámulatosa sok társaság érdekeinek terhére elbirja.

Az ilyen férfiú természetesen az előszobákban elért eredmény szerint csinál politikát a törvényhozás termében. A miniszternek hizeleg, ha megkapja, a mit akart és karmol, ha óhaj-tása nem teljesült. Ha nagyon hatalmassá lett, megpróbálkozik egy-egy miniszter elbuktatásával is. Így parancsolja léteérdeke, mert a pénz hatalmak előtt csak addig van személyének értéke, a mig befolyást sejtene benne.

Mindebből az a konzekvencia, hogy a képviselői állás foglalkozása nem fájulhat, a mandátum nyereszkedésre nem használható. Mikor valaki egyszerre beszegődik bankfelügyelőnek, mikor ehhez édes kevés tudománya; mikor egészen nyilvánvaló, hogy nem szakértelmet, de mandátumához fűződő befolyását adja el: azt az erkölcsi összeférhetlenségbe átközönek tartjuk.

De összeférhetlenségnek tartjuk törvényhozói tekintetben is. Lehet-e az

oly képviselő meggyőződésre adni valamit, a ki függésben áll a kormánnyal szemben? — Nálunk sajnos nincs szabad választás, hát ezt még azzal tetőződjk, hogy a parlamentben sem független a képviselő?

Ennek a nyitja az, hogy a mi parlamentünkben, a kormány akarata — szent törvény. Beszélhet az ellenzék bármit, süket fülekre akad, mivel a szabadelvű párt hívei, mindég a miniszterek arczaít nézi, s ha az vidám, ő is nevet, — ha ellenben a hatalmas ur homloka össze van ránczolva, mororván néz a párt is az ellenzék felé.

E jelenségek a nyitja az, hogy mihelyt a szabadelvű párt klubban valami véleményt mer kockáztatni a napirenden lévő tárgy felett, — azonnal elhallgats támogatásra nem számíthat, mihelyt az illető miniszter más véleményen van.

Ideje tehát nemcsak szóval emlegetni a magyar parlamentárizmust, ha nem azt tényleg életbe léptetni is. Ez pedig másként nem lehet, mint a francia inkompatibilitási törvény behozásával és megtartásával.

Politikai hir.

A függetlenségi és 48-as párt szerdán
Szederkényi Nándor elnökle mellett rövid értekezletet tartott, melynek tárgya folytatólagosan a kisebb tárcák parlamenti tárgyalásának előkészítése volt. Az országgyűlés tételnél az értekezlet felveendőnek tartja a választói jogok legszélesebb körre való kiterjesztését nemkülönbön az inkompatibilitás a képviselői állásra nézve. Bartók Lajos indítványozza a továbbiakban, hogy követelni kell a kormánytól annak elrendelését, hogy a hivatalos lap egész terjedelmében közölje a képviselők beszédeit és az országgyűlés lefolyását. Felvetendők kívánja végre az értekezlet a titkos és a községenként való szavazást.

Az országházból.

Budapest, nov. 28.

Az országházban ma a királyi udvartartás tengeri kigyója kísértett. Ez is állami háztartásunknak egy olyan abszurduma, a mely egyedül áll a világon. Van ugyanis a költségvetésben udvartartásra felvéve óriási nagy és tekintélyes összeg, udvartartás azonban nincs.

Bánó József volt ma az első szónok, a ki kijelentette, hogy mind addig döngetik ez udvartartás bizanz kapuját, a mig helyre állítják a nemzet ebbeli jogát. Ez a döngetés fájdalom 28 éves immár, hanem azért a magyar csak fizeti az udvartartás költségeit annélkül, hogy udvartartása volna.

Bánó József csak annyit kívánt volna, hogy a miniszterelnök a milleniumig rendezze a kérdést.

Bánffy Dezső miniszterelnök szokott hebehurgyaságával válaszol és kijelenti, hogy belső udvartartásról szó sem lehet. Azonban a kormány azon van, hogy ő Felsége külső udvartartása Budapesten állandó képviselettel birjon.

Ezután Nánássy Ödön fejtegette a Bánffy Dezső felfogását, majd Ugron Gábor mondta a következőket:

A miniszterelnök úgy foglalkozott az udvartartással, mintha az csekély értékű és fontosságu kérdés volna. Ugy látszik, saját magához mérte azt. (Derültség.) Előben is hibás a költségvetésbe való beállítás, a mely „küldvartartásról” szól, holott az 1867. 12. t.-cz. a magyar kir. udvartartásról beszél. A magyar királyi udvartartás nem szabad hogy tüss soz legyen, s oly nagy közjóság, a minő Deák Ferencz volt, be kellett hogy lássa, hogy nem a király kiszolgálása, hanem az állam reprezentációja kell hogy udvartartás legyen. Ugy, a mint az osztrák császár egészen más jögon uralkodik, mint a magyar király, mert mig amaz egyszerű örökösödés, addig ez átruházott hatalom, mely a választási jog felfüggesztésétől származik, ennek kifejezésre kell jutnia az udvartartásban is. (Élénk helyeslés a bal- és

szélsőbaloldalon.) Kettős állami létünknek kifejezést kell abban találnia, hogy kilássek belőle állami különállásunk minden jelvényeivel. (Zajos helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Mire jó a magyar udvartartás? Nos, az uralkodóház tagjai nem járnak köziskolákba, hanem udvari nevelésben részesülnek. Már pedig akkor azoknak, mint a magyar trón várományosainak kiskorukban láteioik kell, hogy itt két külön fejedelmi hatalom van, a melyet ők örökölhetnek együttesen, de csakis a két állam államiságának fentartásával. (Zajos tetszés.)

Szükséges a magyar udvartartás, hogy a magyar állam mindentűtt reprezentálva legyen s hogy az uralkodóház férfibaian kifejlődjék az a tudat, hogy ők a magyar trónnak is várományosai. Hivatkozik arra, hogy a mikor a magyar királyok a német császári trónt is bírták, mindig külön udvartartás volt és rámutat arra, hogy mivel az osztrák főherczegek a magyar trónnak várományosai, kell, hogy azok születéséről, házasságáról, haláláról, magyar közhatoságok yezessék a nyilvántartást.

Áttér ezzel arra a válaszra, a melyet a miniszterelnök a császári ház minisztere tárgyában tett interpellációra, — épen olyankor, a mikor ő jelen nem lehetett, adott. A miniszterelnök a válaszban elsőben is azt konstatálja, hogy ez az állás nem új, mintha bizony az határozna valamit! Nem az ellen volt a kifogás, hanem az ellen, hogy ha ez osztrák császári hivatal, akkor miért és mi jögon jegyzi ellen kinevezetetését a magyar miniszterelnök? A miniszterelnök kiülbmben, mielőtt válaszolt volna, két kéziratot eszközölt ki, a mely cs. és kir. ház minisztere czimet is ad a külügyminiszternek.

A miniszterelnök azt felelte interpellációjára, hogy a külügyminiszter mint a császári ház minisztere csak magájullegű ügyeket vezet. Mert pl. jelen van a kir család házasságkötésénél, születésénél, renunenciációjánál stb. Ezeket a miniszterelnök magánfunkezióknak tartja? Hát magánfunkeziók-e ezek, mikor a pragmatika szankció szerint minden főherczeg a magy. kir. trón várományosa? (Zajos tetszés.) A miniszterelnök kir. rendeleteket kezd dívatbahozni. Ez törvénysértés, mert Magyarországon rendletekkel kormányozni nem lehet és nem szabad. (Igaz! Ugy van! a bal és szélsőbaloldalon.) Hivatkozva az angol alkotmányra, a mely szerint az uralkodó minden lépéseért, még az udvari tisztviselők kinevezéseért is a kormány felelős, ezáltalja Jusztiezián császár egy mondasát. (Felkiáltások a jobboldalon: Hát az ki?)

Egy hang: Koppenhága császára. (Derültség.)
Ugron Gábor: Nem tudják ki az? (Derültség.)
Jusztiezián azt mondta, hogy az uralkodót gyakran rossz gonosz tanácsosa vezeti félre, s ha egy császár azt mondta, akkor elég fontosnak tünhetik fel az udvartartás. Beszédét így fejezi be: A magyar királytól, a kit vezérből emeltek királylyá őseink, elvárjuk, hogy vezérünk legyen a politikában. Elfogadom a tételt, de a következő határozati javaslatot nyujtom be:

A képviselőház utasítja a kormányt hogy a magyar kir. udvartartás szervezettéről és hatásköréről terjesszen elő törvényjavaslatot.

Ezután Apponyi fejtegeti, hogy a kormány önálló udvartartást nem akar, csupán a mostani udvartartásnak egy állandó exporiturát akar teremteni Budapesten. Mivel pedig — ugymond Apponyi — e megoldási mód semmiféle jogos és törvényes követelménynek nem felel meg, inkább ne csináljanak semmit, s hagyják a kérdést, mint megoldatlant, jobb időkre, mint hogy egy fióküzlettel intézzék el a magyar udvartartás kérdését. Ezzel a tiltakozással fogadja el a tételt.

Polónyi Géza után ujra a miniszterelnök ur adta fényes bizonyítékát közjogi tudatosságának. Bánffy ugyan is így szolt: Ami az udvartartást illeti, ő a hivatkozott 67-iki törvényből nem látja, hogy külön udvartartást volna elrendelve: annak sem szükségessége, sem lehetősége fenn nem forogván tekintettel az ezredes ünnepségre oda fog hatni, hogy az udvartartás külső képviseletében a nemzeti jelleg kifejezésre

jusson, a mint e tekintetben az ő felfogását Nánássy Ödön igen helyesen megmagyarázta. (Zajos derültség a bal és szélsőbalon.) Midőn meg azt jegyzi meg, hogy az udvartartás kérdésében a rendelkezés a koronát illeti, Ugron Gábor határozati javaslatának melőzését kéri.

Erre Ugron tartotta meg zár-szavát és a következőket válaszolta:

A miniszterelnök azon kijelentésére, hogy az így felvetett kérdés nem tud nyilatkozni, (Felkiáltások jobbról: Nem akar!) megjegyzi, hogy Magyarország miniszterelnökének a közjögöt ugy kell ismernie, hogy minden kérdésben nyilatkozni tudjon, s nagyon lealázó reánk, hogy mikor közjogi vita indul meg, a miniszterelnök, mint a világosságtól megriadt egér, a legrövidebb uton el-ossan. (Zajos derültség a bal- és szélsőbaloldalon.) Nem tudta eddig, hogy a miniszterelnök közjogi ismereteinek raktárát Nánássy Ödönnél tartja (Derültség a bal- és szélsőbaloldalon.) Az álláspont, melyet a miniszterelnök itt kifejezésre juttatott, csak egy abszolút monarkia szolgálához illő. (Zajos tetszés a bal- és szélsőbalon.)

A miniszterelnök azt is mondta, hogy az 1867. XII. tezikből nem következik a külön udvartartás. Az idézett törvényben felvannak sorolva a közös intézmények, melyeknek költségei a kvóta arányában állapítatnak meg. Az udvartartás költségei azonban a paritás alapján állapítatnak meg, tehát nekünk nem képviselet kell, hanem olyan intézmény, mely a magyar király fényének és tekintélyének megfelelően. Kéri határozati javaslat elfogadását. (Zajos tetszés és éljenzés a bal- és szélsőbaloldalon.)

A többség Ugron határozati javaslatát mellőzi. (Nagy zaj. Hoch!-kiáltások a bal- és szélsőbaloldalon.)

igy kiált fel — a szociáldemokraták mindent tudnak, a mi felőlről történik, mert a társadalom minden körében vannak kémeik. Ugy-e — így szól a német szabadelvűekhez fordulva — önkön szívesen látták volna, ha a katonaság közbelép és néhányunkat lelőtt volna?

Tovább nem szólhat, mert e szavai után a szabadelvűek mind felállottak és a megbotránkozás hangján kiáltották: Alávalóság! Hazug! Denunciáns! Hallatlan!

Az elnök Luegert rendreutasítja, de a zsivajban elvesz a hangja. Schneider a szabadelvű dr. Krassal összeszólalkozik és oda kiáltja neki: Sie Judenfleck!

A zsivaj nőttő-nő. Az elnöknek nehezen sikerült magát hallhatóvá tenni és a felindulástól remegő hangon azt mondja: Oly kvalifikálhatatlan kefejezéseket hallottam. És a hang és ez e viselkedés oka annak, hogy a szomorú elvadulás mindinkább terjed.

Az elnök megsemmisítő szavaira az antiszemiták (még étkel-nebb lármára törnek ki. Lueger hívei rákiáltanak az elnökre: Magamagát utasítsa rendre! Erőszak! Skandalum! Maga szemtelen! Lueger valamennyit tulharsógó hangon kiáltja:

— Nem tártm, hogy a kegyelmes ur egy képviselőlél így bánjon! Tisztességesen kell viselkednie odafenn az elnöki széken!

Viharos láрма. Az elnök sápadt arccsal így felel!

Az Ház méltóságát, Lueger ur, én óvóm meg, és tisztességet legkevésbbé tanulok Luegerből!

Az elnök a többséget erőlyes magatartása végre három órai zsivaj után lehetővé teszi a tárgyalás folytatását. A szavazásnál a sürgősségi indítványt 153 szavazattal 52 ellen elvetették. A szavazás után az antiszemiták számos kérdés feltevésével alkalmatlankodtak, hogy csak az ülést tovább nyútsák, és a házszabályok módosítása is kerülően szóba, az elnök kijelenti, hogy a parlament nem állhat az utca terrorizmusa alatt. A nyílt ülés után titkos ülés következett, a melyben az az interpelláció került tárgyalásra, a melyben a kormányt az antiszemita választási felhívás elkobzása tárgyában interpellálták. A legközelebbi ülés holnap lesz.

Berde hagyaték.

(Folytatás.)

A hagyományozott 2000 frt maga rendjén le fog tétetni az illetékes árvaszékhez, mely az illetők nagykorúságig kezeli az végrendelet intézkedése értelmében, aztán beállván a nagykorúság, az illetőknek kiadatik kik, a nagykorúság esetére intézkedés nem lévén, mint teljes tulajdonosok élvezik és használják a nekik szánt összeget, befejezre lévén ez által a végrendelet intenciója és rendelkezése.

A korpádi birtokra vonatkozó intézkedés nem esik a ptk. 604—617. §-aiban foglalt intézkedés alá. A tulajdon a vállalkozósnak van hagyva, s csak az időleges haszonélvezet van feltételezően Berde Béla jogutódainak hagyva, kik e szerint haszonélvezeti-szolgalmi jogot nyertek, köteleztetvén a tulajdon elismeréséül évi egy aranyat fizetni.

De mit magyarázzuk miest felpereseknek? Ezen kérdés az örökös és Berde Béla ur közötti kérdés, melyhez felperesek semmi szavuk.

Márkos Ferencz ur neveléségesnek s reá nézve sértőnek találja az 1000 frt. hagyományozást.

Bármennyire tiszteljük az egyéni érzelmet és kedélyhangulatokat, de azt, már még sem hallgathatjuk el, hogy Berde Mózsza ezen intézkedéséért Márkos Ferencz urtól nem érdemelte meg: hogy öt egész életére boldon kabának tartsa s hirdesse, még akkor sem, ha Berde Mózsza neki 1000 frttal adós maradt, mit különben tagadunk, mert eltekintve attól, hogy boldonnak nem szoktak kölcsönözni, ha Márkos ur követelése igaz, a hagyományon kívül azt is joga van követelni.

Mi ugy tudjuk, s ezennel visszautalhatlan esküvel bizonyítjuk is, a mennyiben állítsunk ügydöntő lenne, hogy Márkos Ferencz ur néhai Berde Mózsza szörnnyai alatt lett azzá, a mi.

A mint emlékezünk Márkos Ferencz ur iskolai életében nem nagy hajlamot mutatott a tudományos pályára, hajlama inkább a gazdasági pálya felé irányult, minél fogva félbeszakítva tanulmányait e pályára lépett és azt könnyen is tehetné, néhai Berde a gr. Bethlen Camillo bizalmasa, családi és vagyoni viszonyainak intőzője volt, e helyzetben Márkos Ferencz ur szolgálatainak tétet nyithatott és tette is; itt érvényesítette tehetéseit, szorgalmát, ügybizalmát éppen addik, mig néhai Berde Mózsza is a család ügyeinek intőzője volt.

Az anyagi siker nem is maradt ki, mert Márkos Ferencz ur, felhagyván a további szolgálattal, ma családijával együtt becsületes munkával szerzett szép vagyon jövedelméből tisztességes nyugállapotot biztosított magának.

Ha tagadná is, mi megvagyunk győződve, hogy Márkos Ferencz urat gazdasági pályáján néhai Berde Mózsá áldó keze vezette.

Ezután a panaszlók közé lépik Márkos András ur; megengedjen Márkos András ur, de vele szót nem válthatunk, mert nem perben álló személy. Nyilatkozatából annyit látnak, hogy ő is Berde Mózsá közelében fejlődött azzá, a mi, azonban visszatartjuk, mintha rebuszban, édesgetés után ment volna a buni birtokába, s ez kárára történt volna.

A végrendelet 4 §. b.) pontjában foglalt intézkedést, mint teljesíthetlent kívánják felperesek feltüntetni, ki nem adhatása esetére ezt uraltan vagyonunk nevezze. Mi ezen intézkedésben az örökösöknek a nevelésügy, annak fejlesztése iránt meleg érdeklődését látjuk; a teljesítés módjának kitálatásánál ovakodni fogunk felpereseket megkérdezni; de ha feltéve, meg nem engedve ezen feltételt nem volna is teljesíthető egyes éveken, azért az 500 frt nem lesz uraltan, mert tagadva, hogy a végrendelet megtiltana annak más célra fordítását, a törvény ilyen esetekre rendelkezik, mint alább kifejtjük.

Igy van ez az ügyvezett cipő-alapítvánnyal is.

Ily alapítvány tételére a néhai nagyeneydi ev. ref. ügyvezett „Bethlen” főtanodában századokon át fennálló haszon alapítvány eszméje vezette. Hány szegény sorsu tanuló nyert kiképzést a kenyér biztosítása mellett.

A mi egyházunk hívei is szegények, hányan fogják áldani emlékét a néhaiak ezen alapítványért? lehet, hogy a Berde és Márkos utódok ez idő szerint nem, de ki tudja a jövőt?

Felperesek képtelenségnek nevezik, hogy a meghatározott számú tanuló találni lehetne, mert szerintük ma az emberek már nem élnek kenyérről.

Áldják a gondviselést, hogy ők kalácsal talán már élhetnek s nem tartanak arról, hogy utódai cipőre szoruljanak; de mint Jézus mondá: „Szegények mindig lesznek veletek”, a kiknek a cipő nem lesz savanyu, mint a hogy a felperesek állítják lenni, s hagyják, hogy éljenek a szegény fiúk cipővel, mely nekik bizonyára kalács-számba megy.

Gúnyosan fogadják a felperesek a vakok intézetének hagyott 5000 frtot is, s különösen azt, hogy a Berde és a Márkos család-beli vakoknak elsőbbség állapítottat meg.

Lelki vakok mindig vannak, de lehetnek testi vakok is, kikre nézve legalább a művelt világ nézete szerint a hasonló intézkedés mindig a humanus gondolkodás dicsőítőre válik, lehet, hogy az idős embernek az elsőség igénybe vételére nincsenek jelentkezők, de a jövőben lehetnek — óhajtuk mentől kevesebben — kiknek nevében felpereseknek nincs joguk nyilatkozni.

Fz utóbbi három pont alatt felemlített intézkedések lehetetlen teljesítését felperesek erősen hangoztatva, azt a következtetést vonják le, hogy a nem teljesíthetősé által fennmaradó évi jövedelem uraltan s gazdaságnak válik.

Ezen állítás egyszerűen nem igaz alapon nyugszik; a ptk. 710. §-a szerint, ha valamely meghagyás szorosan nem teljesíthető, annak legalább a lehetőségig való megközelítésére kell törekedni, ha ez sem történhetik meg, a terhet fél a neki szánt hagyatékot megismerjék.

Ez, úgy hisszük elég világos.

Azonban legyenek nyugodtak felperesek, vallásközlésig minig tisztelgetben tartotta a tartja az adományozók intencióit, s fogja tartani nagy alapító Berde Mózsáét is, miről meg fognak győződni nemcsak felperesek, kik ma élnek, hanem a Berde és Márkos utódok is.

Berde Mózsá lealacsonyítottan felállított életmódjával meg nem egyeztetnek tarják felperesek azt az intézkedést, hogy a jövedelméből egy tőke teremtesék a vagyonkezelők illő javadalmazására.

Csodálatos, felperesek itt elismerik, hogy a hagyaték 3 évi jövedelme akkora összeget tesz ki, hogy a légatúmok kifizetése itán is igen nagy összeg marad fenn arra, hogy ennek jövedelméből a vagyonkezelők díjaztasanak. Nő lám! fennebb meg azt állították, hogy a háromévi jövedelmekből a hagyományok nem lesznek hifizetethetők!... Minő következetesség s minő alapos beszédek!...

Az igaz, hogy Berde Mózsá a maga személyére, személyes szükségére nem sokat adott, mi indokát abban lel, hogy öntudatos célja: a vagyonszerszés s ez által egyházának felvirágoztatása volt, de sokkal intelligensebb, eszesebb és megfontolabb volt, hogysen ne tudta volna meggondolni, hogy a munkás méltó a maga bérére, hisz ő is törhetetlen, odaadó, becsületes munkával élte le életét s azzal szerzte nagy vagyonát.

E pontnál tagadásba kell vonnunk azon nem menthető állítást, minha néhai Berde Mózsá rendes vendéglőjében megelégedett a társai által otthagytott vacsoramaradványokkal. Egy konyha ebédért alacsonyítani néhai, ebbé, a kit ki szoktak rugni, kinek nem lehet rendes vendéglője, valóban vérlázító. Különösen azok részéről, a kiknek most csak az esik rosszul, bony nem érettek és nekik gyűjtőit vagyon.

Ezen épületes kitérések, ferde és lealázó állítások után átmennek felperesek annak igazolására, hogy Berde Mózsá 1880. óta nem birt teljes és józan ésszel, ezt köztudomású ténynek jelöli.

Ezen állításait határozottan tagadjuk.

Tagadjuk a H), D), K), L), M), N), O), P) alatt felvett másolatban közölt okmányoknak az eredetiekkel való egybehangzóságát; az eredetieknek tartalmi s alaki valódiságát és tagadjuk azok bizonyított erejét.

Br. Szentkereszti Pál, ki a H) alatti állítólagos okiratot kiállította, nem elfogadható tanu, mert mint maga mondja, Berde Mózsával peres viszonyban volt, egy szerinte állítólagos, Berde Mózsá által elajándékozott követelésért; állításait különben kétség alá vonjuk egyenként és megkégyezük, hogy épen a kérdéses erdőlétköltönési perben a Berde Mózsá által elfogadott egyezmény alapján történtek a további bírói lépések.

Kreuzer György tanuskodása ellen is tiltakozunk, mert az érdekelt s állítólagos előadás szerint is munkabéri viszonyban volt a néhaival s ebből folyó szóváltásokból következett.

Kis György falusbíró tanuskodása is kifogás alá esik, — mert az általa felbontott cselekmény, mint helyi nagy birtokosnak, az utak és hidak készletére iránti érdeklődése minden egyéb, csak boldogság nem.

Fancsali Sándor tanuskodása hasonlóan kifogás alá esik, mert birtokviszonyra nyilatkoztak, hogy hogy hová akarja magát valaki eltemetni, hulláját megégettetik-e? lehetnek egy tudatlan emberre nézve visszatetszők, de nem ürületes nyilatkozatok.

Vargha György tanuskodása is kifogásoltatik, mert egy bevégzett bíró cselekmény után való reminiscenciák nem imputálhatók.

Varga János tanuskodása értelemszerűen is kifogás alá vétetik. Ott, hól enyém, tied kérdése forog fenn az egyéni akarat lehet ingadozó, de azért nem következik a momentán zavarón kívül az elme zavartatás; emellett a nyilatkozat sértett egyéniség nyilatkozata.

Mészáros István tanuskodása épen nevetséges s kifogásolás alá jön; ha Berde Mózsát garcon lakásában Mészáros neje szemérmesítő állapotban találta is, ez lehet a nő szemérmeszetére visszatetsző, de egyéb semmi.

Együttvéve az okirat kiállító urak halomlás és következtetés után szakértői véleményét koczakiztatnak meg, pedig bizonyára az elmegyógyászatot nem hallgatták s nem praktizáltak a Schwarzer Ottó elmegyógyintézetében.

(Folyt. köv)

Dumas Sándor halála.

Páris, nov. 27.

Dumas Sándor állapota ma reggel javult. A beteg visszanyerte eszméletét.

Tegnap Sardou is meglátogatta Dumas t, ki — úgy látszik — még megismerte barátját, mert megszorította kezét, de már szólni nem tudott hozzá. — Tegnapelőtt Bonaparte Matild herceggasszony, a költő régi barátja látogatta meg. Dumas nem akarta, hogy a herceggasszony a félhomályos és rossz levegővel telt betegszobába lépjen, de a herceggasszony mégis bement és Dumas mosolyogva mondta neki:

— Nem vagyok meglepve, hogy ön nem félt ebbe a szobába bejönni. Ön egy oly családból való, melyben nem ismerik a ragályos betegségtől való félelmet.

Ezek voltak Dumas utolsó szavai, mert ettől fogva elvesztette eszméletét és szólni többé nem tudott.

Dumas Sándor állapotában ma délután némi javulás állott be, pillanatokra visszanyerte eszméletét és felismerte környezetét, de este agóniába esett és elhunyt.

Párisból távirják, hogy az elhunyt Dumas Sándor orvosai kijelentik, hogy Dumas a légzési szervekben hirtelen beállott görcs következtében halt meg, melyet a betegségből nem lehetett előre látni.

Végrendeletében az elhunyt azt az óhaját fejezi ki, hogy munka közben használt ruháiban, katonai dísz és gyászbeszéd nélkül temessék el. A holttestet szombaton Párisba viszik. A temetés valószínűleg szombaton lesz államköltségben. Bourgeois miniszterelnök este táviratot intézett Dumas családjához, melyben kifejezi egész Franciaország fájdalmát a jelenkor színműíró mesterének halála felett.

Az összes lapok megleghangzú czikkeiben emlékeznek meg Dumas Sándorról, emlékeztetnek működésére és konstatalják, hogy a francia színpad és a francia irodalom Dumas halálával pótolhatatlan veszteséget szenvedett.

Ifj. Dumas Sándor 1824. július 28-án született Párisban. Első munkáját „Ifjúkori” bűnök cím alatt 17 éves korában adta ki. Később atyjával nagyobb utazást tett, a melyről visszatérve egy fantasztikus regényt tett közzé. Ezzel nem ért el valami nagy hatást, de annál inkább azután következő műveivel, a melyek közül a legismertebb és talán a legszenialisabb is a „Kamelias hölgy”. Ez a műve a modern-realizmus első szülöttje és ennek megjelenésétől számíttják a francziák is modern színműirodalomuk történetét. A „Kamelias-hölgy” különben először regényalakban íródott meg. Dumas számos más darabjai közül ismeretesebbek: Le fils naturel, L'am des femes, Une visite de noccs,

Monsieur Alphonse, Francillon, Tue la! La princesse de Bagdad, Clemenceau. Irt egy munkát a nő társadalmi jogairól és kötelességeiről, azonkívül sok esztetikai közleménye is jelent meg. Erdemeinek elismerésül a franczia Akademia 1875-ben tagjává választotta. Magánéletében mindig mintaszert volt, a politikától teljesen visszatartotta magát s általános nagy tiszteltnök örvendett utolsó napjaira. Mély részvét kíséri sirjába.

Budapesten pénteken kerül bemutatásra egyik színműve „A nők barátja”, bizonyoságul annak, hogy a Dmászszellem még teljes érvényben és terjedőben van. A kiváló író ezt az újabb debütjét nem érte meg, csak emlékezteté lesz a diadal.

Merénylet a törvényteremben.

Budapest, nov. 28.

Még nem fordult elő a büntetőjog gyakorlatában olyan megdöbbentő eset, mint a milyen tegnap az esti órákban történt, mikor az elnök Lank Gyula bíró valóssággal halálos veszedelemben forgott. Egy veszedelmes betörő banda felett itélkeztek reggeltől esti 9 óra utánig.

A vádlottak padján nem kisebb gonosztevők ültek, mint Vlasinszky János, a kit valaha már golyóhalálra ítélték volt a katonaságnál, de aztán a királytól kegyelmet kapott és kilencz évet töltött várfogságon. Azután cziivil ember lett, veszedelmes betörő és még 15, tehát összesen 24 évig volt a fegyházak kosztosa. Legutóbb Székesfehérvárott, majd Budán keveredett valami betöréses törtébe a szintén hírhedt Koós Józsefval cimboraságban, a kivel 18 éves raboskodása alatt lépett szövetségre. Mellettké négy más vádlott állt meg a bíróság előtt.

Este kilencz óra volt, mikor a bíróság meghozta ítéletét és Lank Gyula elnök kihirdette, hogy a törvényszék Koószt 7 évi, Vlasinszkyt 5 évi, Grosz Jakabot 5 évi fegyházra, Braun Fánit 2 évi, Kobza Károlyt 2 évi börtönre és Friedmann Sálit egy havi fegyházra ítélte. Már a rendelkező rész elhangzásakor Sélly Barna ügyésznek feltűnt, mily idegesen feszkelődik helyén a vádlottak egyike, Vlasinszky János, ki az ő emelvénye előtt ült egy börtönör oldalán.

Az elnök belefog a megokolásba: „A törvényszék igazolva látja, hogy Vlasinszky e kérdéses időben Székesfehérvárott... — Nem igaz! Nem igaz! szolt mindig emeltem hangon a vádlott.

— Lesz csend? szol rá erőlyes hangon az elnök.

— Hát hazugság! Majd adok én az ilyen törvényszéknek, meg az ilyen elnöknek folytatja Vlasinszky és már vérben forgottak a mindjobban megvaduló ember szemai.

— Két napi sötétzárka és kurtavas a tisztelatlanságért, hangzik az elnök válasza, mire a gonosz ember mófolelt indulatosan vag vissza:

— Mégis hazudsz gazember!

Az izgalom tetőpontra hágott teremben. Hátul az utolsó padokban három-négy pajtása üldögélt a vadlottsak, a kik szintén előre siettek s nézték mint állják körül az elnök parancsára a börtönörök a dühöngő vádlottat. Ez darab időre látszólag lecsendesült s mintha nyugodtan hallgatná a felolvasott megokolást, mikor az egyik védő kiáltása törte meg a csendet:

— Vigyázzanak örök! Merénylet a bíróság ellen.

A figyelmeztetés ép a kellő pillanatban hangzik el s elhárította a veszedelmet. Vlasinszky ugyanis a sötétes teremben észrevétlenül a föld felé nyult s az ott fekvő bűtnjelek közül kezébe ragadott egy nagy vasrudat s Lank elnök feje felé sújtva, az örület hangján kiáltotta.

— Nesze neked gazember!

Az ütést, mely bizonyosan halálos lett volna, a figyelmeztetett börtönörök szerencsésen felfogták s rávetették magukat Vlasinszkyra. A négy embernek perczekig tartó kitzdelme volt, míg a tomboló, eszeveszett, rugdalóva védekező gonosztevő megtudták feközni. Nagy ügygyg-bajjal végre ártalmatlanná tették, de csak a földön vonszoló voltak képesek őt a teremből kiczipelni.

A jelenet ugy a bíróság tagjaira mint a kőzdálóra és a védőkre egyformán káros hatással volt, s perczekig tartott, míg az izgalom hatása alól szabadulni tudtak, Vlasinszkyt levezették a börtönbe s azután az ítélet többi részét csak vádlottársai előtt hirdették ki.

Gyilkosság Nagyhalomgy vidékén.

Nagyhalomgy, nov. 26.

Megrendítő gyilkossági eset tartja irgatottságban vidékünköt. Viágos nappal, országuton lelőttek Serdár Szilárd öcsi birtokos Kunnert Ottó nevű tisztjét, midőn a gazdája előbe ment Körösbányára.

E rémes eset értelmi szerzője az u aggyastán, a ki jelenleg a budapesti törvényszékben válto hamisítás vádjával lépett föl ellen s a lapokban „Halmagyti nábob” né alatt szerepelt. Évtized előtt vette meg Schweiger József a nagyhalomgyi 36 ezer holdnyi uradalmat és a regale megváltási törvényél senki sem lett annyira boldogimint ő, mert háromszáz ezer forintot vált birtokáért kétszáz negyvenezer forint regale kártalanítást kapott. De a nagy vagyon dacára még sincs Schweigernél boldogtalanabb ember.

Rettenetes fővénysége gyermekeit nem engedé becsületes nevelésben részesülni s oly nélkülözéseknek voltak kitéve, hogy végül is a bűn útjára tértek.

E haragon az utolsó éveiben egy társas szerződést kötött Serbán Szilárd birtokossal, a ki nagy tevékenységet fejtett ki nagyhalomgyi vasut kiépítése tárgyában.

Midőn a vasut kiépítése már tényleg vált s ez által Schweiger birtoka roppant értéktvé emelkedett, ugy gondolkodott a harpagon, hogy most már nincs szükség Serbánra s az immoralitásoknak minden eszközt felhasználta, hogy Serbánt kiingrassa a szerződésből.

— Az első lépés az volt, hogy a dévli törvényszéknek hűtlen kezelés, lopás, sikkszás miatt bűnvádi feljelentést tett Schweiger Serbán ellen. Támogatta ét ebben a dévli erdőfelfügylő, a ki 2 órai erdőbeni idzés után 20 éves szakértői véleményét, vagin jobban mondvá vádiratot adott be Serbán ellen. A bíróságok a vádat alaptalannak s szakértői véleményt megbízhatatlannak deklarálták. Ezután Schweiger Serbánnak hitelezőit zudította föl ellenre, megvásárolta követeléseiket és végrehajtásokkal, csóddel zatlatta Serbánt. Az utolsó aktus volt egy birtokháborítási kereset, melynek a halmagyjárásbírósg helyt adott, de a törvényszék Nagy Dezsó budapesti ügyvéd védelme dacára rendes mederbe terelte az ügyet.

lőled kitűnő háziasszony válik. Különös és szomorú tény, a mit mi csak férjhezmenetlünk után tanulunk meg, hogy minden szerető karba vész a férfiú szeretetével, ha otthonnát kellemessé és kényelmessé nem tesszük nekik. A csinos tisztá ház, a mindennapi ebéd, jobban leköti a szívet, mint minden szentimentális szeretet a mivel el tudod határozni.

A férfiak, minjant megnőstülnek nagyon szeretik a kényelmet.

Agáta hallgatott egy pillanattig, mert a füleinek hinni és mégis attól félt, hogy annak ugy kell lenni.

— Anna Valérytól hallottam egyszer azt mondani, hogy a házasság után egy férfi sem tud éppen ugy szeretni, mint az előtt, hogy amit megnyert hamar elveszti becsülete, és egy másféle szerelmet megnyer. Szeretném tudni — és komolyságát hirdette tréfás hangra változtatta — szeretném tudni ha vajjon a mi férjünk először imádnak bennünket és ezután tőlünk várják meg, hogy imádjuk őket?

— Ugy van eltaláltad: biztosítalak, hogy azt tesszik!

És a te férjed jó adag imádat és kiszolgálást fog kívánni.

Egy világrt sem szeretném, ha az én drága uram olyan borzasztó követelő, kitűnő, bszszantó, kellemetlentől jó, vagy olyan kimagyarázhatatlan rossz állat volna a milyen az én Náthánél testvérem.

— Harriett!

Agáta nem tudta, hogy nevéssen evagy haragudjon.

Csak azt érezte, hogy kész lett volna felugrani, mint egy lánconlevő tigris, midőn valaki egy szót mert a férje ellen mondani.

(Folytatás köv)

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1895. November 29.

Az Agáta férje.

Craik asszonytól. —

Angolból.

XX.

Az „Ellenzék” számára fordította: Amica

(Folytatás)

Az öreg Squire háznépe nem volt a templomban, sem Dugdálék; tehát a fiatal pár hazá ment nélkül, hogy egy lélekkel beszélthessen, egymáshoz is alig szólottak. Mind a ketten nagyon komolyak voltak. Talán, egy szó, valamelyiknek a részéről utat tört volna a szív árjának: de az a szó nem volt kimondva. A cottage ajtajánál Dugdálénével és a fiával találkoztak.

A templom ünnepélyes befolyása nem sokára megszűnt. Ismét a világban voltak a kemén, keserű, tévelygő világban.

— Eljöttünk, hogy Agátanénit és Náthánél bácsit lássuk, — mondá Harriet, a mint a gyermekek az Agáta káprázott megjelenését bámulták. És azért jöttünk, hogy magunkhoz mind kettőtöket visszavezünk mert megígérték, hogy velünk ebédeltek. Édesem, nagyon egyszerű vidéki és korai ebéd lesz, melyhez ebben a szép ruhában nem illhetsz le.

— Rögtön levetem.

— És az Agáta lába a lépcsőn volt.

— Állj meg egy pillanatra; nem látod hogy az urad read néz? Engedd, hogy én is jól megnézzek, — menyasszonyi ruhába öltözve bajosan fogunk téged ismét látni.

Iskola Alapítvány

Agáta megállott, de a férje már elfordult.

Az ő nézése — bár látta volna a feleséget! — de nem látta — már bevégeződött.

Agáta felszaladt, még egyszer megrázta a tükörben azt a vizit, melyet a gyermekkoról kezdve majd mindenik leány lát a képeletében, — fényes fehér selyem ruhát, narancsvirágokat, csipke fátlyot, melyet soha sem visel többé. Aztán lelépte magáról azokat — vadul — kétségbeesetten; egyik perczben azt kívánva, hogy bár eltudná azokat a földbe temetni, hogy ne lássa többé, a másik perczben gyöngéden hajtogatta össze.

Nem sok idő múlva a rendes ruhájába öltözve lejtött Harrihoz és a kis fiukhoz.

Délben ebédtek, csendesen és békeségben, a hogy kívált vidéken a vásárnapot megtartani szokás — legalább külsőleg — hova nem mennek látogatók, és a vidám esteli öszejövetelek nem vetnek szentségtelennél véget a szent napnak; midőn a hosszú unalmas délutánokon a családtagy magakörül gyűjtji a gyermekeket, vagy alkonyatkor, midőn a szomszédok templomban vannak, sőtálai viszi őket; miután a nagyobbak fent ülnek, hogy a szülőkkel vacsoráljanak; és a kisebbeket a mama saját kezeivel fekteti le; ekkor a ház nép rövid imádság után eloszlik — a ház előtűtt, és a nyugalom napjának vége van.

Dugdálék így tartották fel a vasárnapot.

Ez valami új volt Agáta előtt, és neki nagyon tetszett.

Beletalálta magát a házi szokásba, és népszerűvé tette magát főleg az atyával és a gyermekekkel.

Marmaduk jószágosan nézett a sógorasszonyára, egészen meg látszott arról feledkezni, hogy az egy „fiatal lady” és többször nevezte őtet „gyermeknek” a mi Agátának

annyira tetszett, hogy búszke volt reá. Az ifjúság boldogság utáni mohó szomjával próbálta elfelejteni az életére nehezülő terhet, és bele merült a mulatságba. Néha rajta kapta magát, hogy a gyermekekkel játsza jóindulat nevetett; mert senki sem lehet folytonosan szerencsétlen, — főképpen tizenkilenc éves korában. De ha valahány-zor felnézett, vagy hallgatott, vagy gondolkodott, a férje képe mint egy féleg ő és a vidámság közibe jött. — Nem — ő soha sem tudott igazán boldog lenni.

Náthánél egész nap nagyon csendes és szórakozott volt. Nem játszott a kis öcséivel és csak mosolygott, midőn Harri erre tréfásan figyelmeztette.

Teázás után azt indítványozta Dugdáléné, hogy a család férfi tagjai menjenek ki sétálni, a kis Briánt kivéve, kire nézve eljött a lefekvés ideje. Tehát elindultak. Gusztis eszevesztetten ragadta meg a papa kezét és Fred az ő első kabátjában, ahhoz a nagybátyjához méltó önzetlenséggel sétált mellettük, mint a kinek a nevét viselte.

— Ott mennek ni, — kiáltá Dugdáléné szeretetlén nézve utánuk. Elég csinos és jóképtű fiúk, tekintetbe véve, hogy a papa nem valami különös szépség. De ez nem határoz semmit. Én részéről ugy találok, hogy az uramnak nagyon kellemes arca van. Hát te édesem?

Agáta is ugy találta. A Duk rutságának az első benyomásán egészen túl volt. De különben is, ő napról-napra jobban kezdte azt a rejtélyes titkot megtanulni, mely az egész világból egy arcot választ ki és annak meg a fogyatkozásait is kedvesebbé teszi, mint a többieknek a szépségét. Tehát rokonszenvezett a Harriette ártatlan gyengségével és a kis Briánra nézve elismerte, a ki tényleg nagyon hasonlított az atyjához — hogy ha a Dugdálé nő fia minden tekintetben egy nőnek fel, hogy az atyjukhoz ha-

sonlitanak, az nagy szerencse és jótétemény volna saját magukra és a világra nézve.

Igy beszélgetve, a mit a kis Brián érteleni látszott, mert csodálatosan vidám tekintettel nézett fel reájuk. Agáta megfigyelte a sógorasszonya lelkiismeretesen végzett vasárnapi kötelességét, hogy a két kisebb gyermeket levetkeztette, az ágyukba fektette, míg a dadák a templomba mentek, vagy a szeretőjükkkel sétáltak. Mert — jegyzé meg Harri nagy bölösen — a „leányok”, a hogy őket Dorsetben nevezzük, a leányok szíve is éppen olyan fogékony a szerelemre, mint a miénk.

Igy csevegett és mialatt a kis baba gömbölyű fehér tagjait megmosta és megengedte, hogy a kis Brián mindenféle kosztűben, vagy teljességgel semmi kosztűben a gyermek-szobában ugráljon és bukfenczezék, addig ő Agátát a háziasszony és az anyaiság vátoztos titkaiba avatta bele.

A másik élénk figyelemmel hallgatva, elannyira, hogy nevetni tudott volna emmagán, visszaemlékezve, hogy ezeltől félével ő mi volt. Pedig neki holnap a saját háztartását kell megkezezni — neki, a ki oly keveset ért az ilyen dolgokhoz mint egy gyermek!

Mindenféle ösmeretet akart magának szerezni az ő tapasztalt sógorasszonyától, beszélt a mézárosokról, pékekről a tejes asszonyokról, a zöldség piacról, a házi kiadásokról, a bevásárlások módjáról, a legközlenségesebb dolgok iránt is érdeklődést mutatva. Mert midőnen felett az volt előtte, hogy „az ő otthonát fogom kényelmessé tenni.” Ez a gondolat mindent megszentelt és szépé tetti.

— Neked igazad van édesem, mondá Harriet, a le s fel való sétájában megállva a kis Babinak énekelve, a ki tágra nyitott szemekkel bámult az anyja vállára és teljességgel nem akart elaludni.

Már látom — folytatá — hogy te be-

Ennyi kudarc után Schweiger más útra vitte az ügyet. Felfogadta hadvezérnek Körösbányán vidékén egy kétes existenciájú emberét, Ulein nevű tönkrement bátyaszót, a ki azzal biztatta Schweigert, hogy bíránt és ennek embereit el fogja tenni az útból.

Ma Serbánán Körösbányán tárgyalása vége. Ulein 6 óráig parasztot állítottatott fel a baltovini erdőhöz vezető úton s ott lestelek Serbánára. A végzet úgy hozta magával, hogy éppen ez időben Kunnert Ottó sietett gazdája házába Körösbányára. A parasztok látván őt löködni, sorakoztak s midőn Kunnert közel állt hozzájuk, egyikük „Feuert” kiáltott s valamennyi elítélte fegyverét, mely postával volt töltve. Kunnert életveszélyesen megsebesítve összerogyott.

E gyilkosság híre az országban baltovini által azonnal elterjedt és egész vidéken. A nép röpnyel fel van izgatta, mert tudja, hogy a merénylet kenyéradójuk Serbánán terrorizálására volt irányítva. A szolgáltság rögtön erőteljes intézkedéseket tett a baltovini elfogatása végett.

A lakosság szigorú elégtételt kér Schweiger és társai ellen, a kik mint külföldi befolyások egy törvény által elismert szerződés kijáratára végezték nemcsak a leggaládabb eszközöket veszik igénybe, hanem még egy gazdag és szegény család fejét is megfosztották életétől.

Felhívás előfizetésre.

Ez év utolsó hónapjára nyitunk előfizetést.

Kérjük azokat az előfizetőinket, kiknek előfizetésük e hó végével lejár, szíveskedjenek megújítani.

Előfizetési feltételeink:

Negyedévre 4 frt.
Egy hóra 1 frt 50 kr.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, november 29.

— **András napja.** Adatik tudtára, minden rangú és rendű hajadon hölgynek, hogy szombaton András napja lesz. Ebben különben még nem volna semmi különös, mert a kalendariumnak Andráson kívül is van még egy szentje, a kinek tiszteljenek az áhítatos hangulatban levők, vagy összehordjanak a komor hangulatban levők. — András azonban nem olyan szent, mint a többi. András a hajadon leányoknak hitveses titkára. András volt az ábrándozó leányok szép szeméire és álmodó szívére az álom tükre, a ki kezét nyújtja az ifjú jelenik meg, a ki kezét nyújtja a fiatal leánynak azért, hogy szívével egy egész életet át boldogítsa tegye. Tagadhatatlanul ez a legedesebb álma minden fiatal leánynak s az edes álom képében a jövőendő vélegénye jepe csakis András napi éjjelen jelenik meg. Amde nem jelenik meg mindenkinek, csak a választottaknak. E jelenést ki kell érdemelni. Ez érdemet egész napi bójáttal kell kiérdemelni. Azonkívül szokták a leányok az asztal megterítésére, lefekvésükre pedig megterített pirtótt kenyeret tesznek párnájuk alá.

Ilyen előkészületek után minden leánynak mulhatatlanul megjelenik jövőendő vélegénye — álmaiban.

— **Advent.** Advent első vasárnapja a közelebbi vasárnap decz. 1-én kezdődik. E naptól kezdve a hajnali misék az u. n. rórákban is elkezdődnek s tartatni fognak minden nappal 6 óráig advent utolsó vasárnapjáig, decz. 22-ig. E három hét folyamán kántor bóják is lesznek és a megváltó születése emléként fentartó karácsonyi szent ünnepe az élen szerda és csütörtöki napokon lesz.

— **A Mária Dorothea Egyesület** erdélyi kör közbejött akadályok miatt nem a városi háza tanácstermében hanem az ev. ref. theologiai palota dísztermében fogja megtartani első felolvasását. Kenessey Béla theologiai igazgató nagy szíveséggel és kiváló közérdeklődéssel engedte át a jótékony cél érdekében pár órára e termet — nagy hála — kötelezve ezzel az egyesületet. A felolvasások sorát E. Kovács Gyula, a nemzeti színház kiváló művésze fogja megváltani. A felolvasás ideje f. hó 30-án délután 5 óráig. Tisztelettel kérjük az érdeklődőket, vegyék tudomásul e változást. Jegyek válthatók pénztárnál a felolvasás helyén délután 5 óráig.

— **E. Kovács Gyula felolvasása.** Lapunk más közleményéből olvashatják olvasóink, hogy a Mária Dorothea-egylet javára, a theologiai fakultás dísztermében szombaton d. u. Kovács Gyula felolvasást tart. Mint értesültünk, a felolvasás címe: Az első lecke. A szellemes író és művész, ki most rendezte a jótékony emlékeket, visszapiantásának egyik legkedvezőbb fogja a fenti címen felolvasni. Azt hisszük, hogy ehhez nem kell ajánló kommentárt fűznünk.

— **A „Mária Valéria-árvaház”** választmánya november hóban tartott ülésében következő adományok jelentettek be: Csiky Teréz örökösei 250 frt alapítványt tettek Csiky Teréz nevére. Dajbukát Miklósné 100 frt hagyott az árvaháznak. Rucka János 1000 frtot hagyott az árvaháznak. Továbbá br. Kemény Gézáné alapítványát, 100 frtot lefektetett, valamint Policz Zsigmond is 100

frttal alapító-tag lett és le is fizette és br. Königsyárter 300 frt segélyt küldött az árvaháznak. Fogadják a nemes adakozók legmélyebb köszönetünket az árvák nevében. — A „Mária Valéria-árvaház” választmánya.

— **Az „Egyetemi Kör Önképző Köre”** december 1-én (vasárnap) d. u. 4 óráig a kör helyiségében ülést tart, melyre egy a tagokat, mint az érdeklődőket tisztelettel meghívjuk. Tárgyak: 1. Az előző ülés jegyzőkönyvének hitelesítése. 2. Ifj. Polcz Rezső felolvasása. 3. Tollas István szavallata (vers). 4. L. Kovács Aladár szavallata. 5. Esetleges indítványok. Kolozsvárt, 1895. nov. 28. Imre Sándor önképző-kör elnök, Böllni Zoltán titkár.

— **Színház.** Tegnap este másodszor adták a Zách-családót, Abonyi Árpádnak, az „Ellenzék” egykori belmunkatársának történelmi tragédiáját. Kis számu és hideg közönség nézte végig ezt a darabot. A publikum a tragédia kétségtelen egyértelmű és lélekható hibái mellett nem tudta élvezni annak szépségeit is. Bosszankodhatott ugyan a tulajdonos erős Bánk-bán remisszenciájának, de az évtől jeleneteknek, a természet és vetyveti díkezőnek nem kellett volna ugyszólván hatás nélkül maradni. És ezután Abonyi modern ember. Feszélyezik őt a korturnus szárnyai, nem szedeli a már ritka levegőt legrétegeket, itt akar maradni földön, az élet a valóság térein. — Nincsenek olyan radikális tehetségei, hogy megtudná változtatni a történelmi dráma sekszipir-sablont, a mint a naturalista színésznők sem tudják megrealizálni, pl. Juliát az alakító művészet terén. De Abonyi legalább egyes alakjait és jeleneteit realizmussal, igazsággal alkotja meg, s megüti idegeinkben azt a zsongító bizsergést, melyet egyedül az igazság, a valóság fluktuálthat rajtuk végig. Ez érdeme Abonyinak, s a darabnak is önálló, legszebb része a harmadik felvonás, mely nem a hangrang, de már vihar hangját üti meg, nem játszik, hanem megbirkózik a szenvedélyek rajzolásával, s megérzékíti Zách Klára és Kázmér bűnbűnését. Ezen realis jelenet szereplőit kétszer is kitapsolták.

Nem annyira magával a darabbal, mely tisztességes erő és tehetség munkája, mint inkább az előadással kívánunk foglalkozni. Hát bizony az előadás nagyon, nagyon gyenge. Álmos, vontatott volt az egész, s így a színészek nem kötelezték halálra a szerzőt. A szerepei két félek: Először vannak azok, melyekben a szenvedély és a viharas tulnyomó, s másodszor olyanok, melyek lélekható, finom részletekből vannak kisatírozva. A nagy, korturnus szerepek Kovács Gyula, Hegedűs, Török, Péchy és Medgyaszai kezében voltak. — Kovács alakításában nagy erő volt, de kisérvé hasonló nagy adag kedvetlenséggel, mit elhagyott, hátlatán szerepe kelthetett fel benne. Hegedűs Zách János szerepében zajos tapsokra ragadt. Hévvél, szenvedéllyel szavalt sőt itt megindította a szívet, midőn nem a torokból, hanem a lelkéből beszélt. Gesztusai nem voltak affektáltak s kár hogy hangja a szenvedély felső regiszterében nyerssé válik. A többi hősi szerep reprezentánsaival nem foglalkozunk, a humanizmusból fakadó stb. békés gyűjtőnév alá foglaljuk őket.

Most jönnék az igaz alakok. Hát ezek az interpretálásban hamissákká váltak. Szolinszky — bár haladást mutat mint Klára, Beregi (Fonseca) és Góth (Kázmér) csak ott tudtak hatni, hol szavalni lehetett, s így a lélekható, művészi vonásokat nem dolgozták ki csak magukban gondolták el. Színtelenek voltak majdnem mindent. Szavalni azonban szépen, erővel tudnak különösen Beregi. (Knr.)

— **A kolozsvári orsz. történelmi emlékei muzeum egyet** alapszabályait a belügyminiszter e hó 25-én, 90712, sz. a. a. jóváhagyási záradékkal ellátva, leküldötte Kolozsvár sz. k. város tanácsához. A alapszabályzat ma érkezett le a hatósághoz. A szabályzat ügyében mint már említettük az „Ellenzék” e hó 19-én megjelent közleményében megerősítés előtt a belügyminiszter részéről áttételt a vallás és közoktatásügyi miniszteriumhoz, kiadatott a m. nemzeti muzeum igazgatóságának s a beérkezett vélemények után erősített meg a belügyminiszter által.

— **A népkönyv-bizottság** felkéri az összes tanintézetek igazgatóságát, hogy szegénysorsu s jó magaviseletű növendékeiket, kik a népkönyv-ez idej segélyét igénybe venni óhajtják, szíveskedjenek elnöknő öv. br. Wesselényi Istvánnak lehetőleg minél előbb bejelenteni. A városi szegények az eddigi módon december 1-ig s ezután is jelentkezhetnek.

— **A népkönyv** — mint már jelezve volt — december 1-én nyílik meg. A bizottság halásan vesz minden adományt akár természetben, akár pénzben, melyvel a közönség szíves áldozatkészséggel a jótékony cél iránt a bizottságot támogatja. Adományokat bármikor elfogad a bizottság s hirlapilag köszönettel nyugtázza fogja.

3. Emlékezés, tartja Eisinger Jenő III. é. 4. Potpourri Bánk-Bán. előadja az ifj. zenekar Strachal F. ur vezetésével. 5. Szép Ilonka, írta Vörösmarty M. szavallja Ács Sándor II. é. 6. Népdalok, előadja Hegedűs Csiky K. III. é. 7. Vén cigány, írta Vörösmarty M. szavallja Benyó Elemér III. é. 8. Mit csinálnak, írta Vörösmarty M. szavallja Pécsi Aladár III. é. ifj. titkár. 9. Indul az ifjúsági zenekar által Strachal F. vezetésével. Az érdeklődőket tisztelettel meghívja, Pálffy Aladár ifj. titkár.

— **A „Rongyos Egyet”** évi rendes közgyűlést holnap november 30-án d. u. 1/4 óráig tartja meg a városbázán, melyre az érdeklődők figyelmét újlag felhívjuk.

— **Strakosch Febea.** Közönségünk alkalmasint még kedvesen emlékezik vissza Strakosch Febeára, az énekő nagy tragikára, ki mult évben lázba hozta közönségünket. A jeles operaénekosnő, mint azt a bécsi lapokban olvassuk, ittlétekor is említett tervét megvalósította és a nizzai opera kötelekébe lépett. Kedvesen fogadunk minden hirt az ellenállhatatlan művésznőről, s reméljük, hogy a Rivierán tartozkodó magyarságnak is hasonló élvezetet fog szerezni, mint minékünk.

— **Páska Zoltán** a gyulai járás derék szolgabíróját súlyos csapás érte; neje szül. Benedek Krisztina f. hó 28-án, élete 26-ik évében elhunyt, két kis gyermeket hagyván maga után. Temetése holnap délelőtt 11 óráig lesz Alsó-Szovátton.

— **Kinevezés.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter az államépítészeti hivatalok személyzeti létszámában Buci József, Ince Kálmán közúti ker. kir. felügyelőket műszaki tanácsosokká nevezte ki.

— **Medgyesről** írják: A medgyesi magyar kaszinóban, Rideli Ferencz, több bel- és külföldi gyárnak már 28 év óta előnyösen ismert képviselője, pár nap előtt, a forgalmi hivatalok, állami vasut- posta- és távíró-személyzet tiszteletére, a kaszinó többi tagjainak is szívesen látása mellett, igen sikerült, kedélyes lefolyású reklam-vacsorát rendezett.

A közfoglalmat erre szerénytelenség nélkül csak az okból véljük felhívhatni; mert az estély cizella, a hazai gyáripar- és kereskedés versenyképességét igazolni, fényesen sikerült.

A kizárólag belföldi termékekből összeállított, a hideg ételek és különböző italok egész sorozatát magában foglaló étrend osztatlan elismerésben részesült.

Különösen kiváló méltatásban részesült, a „Weingau” medgyesi bor-nagykereskedő cég verseny nélkül álló, tiszta, zamatos küküllőmenti fajborai, rizling, leányka, som stb; valamint ugyan-e cégnek medgyesi számai gyárából kiküldött, a külföld hasonlóan legkevesebb gyártmányaival vetekedő különféle kolbászok.

A cognac és liquor-félékben a kecskeméti első alföldi cognac-gyár részvételével, a kajszi-barackbóli előállított gyártmányai találtak általános fogyasztás — és osztatlan dícséretre.

Ugy találtuk, hogy a reklamnak ez a módja a fogyasztó közönségre a legkedelmesebb s egyzersimind a legmeggyőzőbb is. Az utánzást ajánljuk az érdekeltek figyelmébe. (Egy kaszinó tag.)

— **Filler-estély Sz. Udvarhelyen.** Egy estélyről számolunk be, mely egy anyagi, mint szellemi tekintetben pompásan sikerült. A növekvő fillér estélyéről van szó, melyet szerdán este rendeztek a Solymosy nővérek Agnes s Panna, Molnár Károly koll. tanár asszistálása mellett s a siker orszolán része főleg a bájos rendező hölgyeket illeti, kiknek fáradhatlan munkásságuk folytán a közönség egy minden tekintetben sikerült estélyt élvezett, a mit ha meg gondoljuk, egy ily kis városkában nehéz dolog. A programban az első pont Steiburg Viktoria pompás sikerült szavallata volt, melyet Török Bódog kitűnő ének szólója követett. A közönség halásan tapsolt a szereplőknek. Azután Sebesy Artur szavallata következett s a lelkes tapsok után végre Török László játszott néhány magyar népdalt cimbalmon. Közönségünk rég ismeri már e fiatal, törekvő művésztünk jatekát ki ez alkalommal is tanúságot tett képességeiről és virtuoz technikájáról. A közönséget mind végig pompás hangulatban tartotta program minden pontja, melynek végével táncolni kezdett a fiatalaság úgy, hogy a mulatság csak a késő éjjeli órákban ért véget.

— **A király útja.** Bécsi tudósítónk jelenti, hogy a király szerdán dében 12 óra 18 perczkor a gyorsvonattal Ferencz Salavtor főherczef és P a r főhadsegéd kíséretében Welsbe érkezett, a hol a pályaudvaron Mária Valéria főherczegnő fogadta. Ő Felsége ezután Lichlenegge hajtatott.

— **Petőfi szoba.** Az akadémia első osztályában megbeszéltek azt az eszmét, hogy a Petőfi erejéket összegyűjtve, külön szobával tegyék hozzáférhetővé. Ez azonban csak úgy volna lehetséges, hogy ha a szétszórt levő Petőfi-ereklyék szintén önkéntes adományképp az Akadémia birtokába jutnának. Kíváncsatos volna, ha a Petőfi-társaság, a nemzeti muzeum és mindazon egyesek, a kiknek Petőfi erejéik vannak ezeket az akadémiának felajánlanák.

— **A szultán európai utazása.** Kontantinápolyból távírtózzák: Hire jár, hogy a szultán a jövő nyáron körutat tesz Európában s meg fog látogatni néhány fejedelmi udvart. Első útja Bécsbe lesz, a hol Ferencz József királyt látogatja meg. Onnan

Budapestre jön és megtekinti az ezredéves kiállítás. Sorra látogatja a berlini, brüsszeli és londoni udvarokat.

— **Az orosz hajóhad kiegészítése.** Pétervárról távírtózzák, hogy a csár elrendelte a Fekete tengeri és az északi tengeri hajóraj kiegészítését. II. Miklós csár oly nagy súlyt fektet a hajóhad szaporítására, hogy elrendelte, hogy abban az esetben, ha az orosz hajógyárak nem volnának képesek a kívánt hajókat előállítani, úgy a szükséges hajókat az amerikai hajógyárakban kell megrendelni.

— **Házasság bontó babona.** Prágából távírják: Különös jelenet játszódott le minap Pilzenhez közel egy kis helység templomában. Az oltár előtt egy jegyespár állott, midőn a szertartás alatt egyszerre az egyik oltárgyertya elaludt, a mi azon vidék babonája szerint rossz omen. Midőn ezt a menyasszony észrevette sarkon fordult, elhagyta a templomot és meglett vőlegényét a faképnél hagyta.

Szerkesztőségi üzenetek.

Indigó Fehérvár. A néppártnak az erdélyi részekben való szervezkedéséről nem tudunk semmit.

Városinak. Kolozsvár. Az országgyűlés feloszlásáról szóló hírt megczafolta ugyan Bánffy Dezső, de azért azt szentírásnak venni nem lehet.

Ellenzéknek. N.-Enyed. Csak olyan dolgokhoz szólhatunk hozzá, a melyek előttünk egészen ismeretesek. Egy pár odavetett állítás bizonyítékok nélkül nem használna semmit az ügynek, csak elmergesítené a kedélyeket. Tessék pozitív adatokkal szolgálni, s akkor lapunk tere nyitva lesz.

M—r. Fogaras. A fogarasi ménesre vonatkozó véleményeket azonnal közölni fogjuk, mihelyt azokat az Erdélyi Gazdasági Egyet tárgyalta.

Csaba. M. Vászárhely. Még korai lenne most már a jövő képviselőválasztás jelöltjeivel foglalkozni. E helyett igen jól tennénk függetlenségi elvtársaink ha mindentt szerzedkednének, ne hogy egy hirtelen bekövetkező képviselő-választás készületlenül találja.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti távírtatai.)

Országgyűlés.

Budapest, nov. 29.

A képviselőház mai ülésén az első felszólaló Jósika Samu br. ő Felsége személye körül miniszter volt, ki védte a tegnapi támadásokkal szemben a kabinet irodát, bizonyítva, hogy minden úgy a miniszterek kezén megy keresztül.

A kabinetiroda mindig a kormány utasítására és revíziója mellett jár el. (Éljenzés jobbfelől.)

Pázmándy Dénes csakhamar talpraesetten felsorolja mindazokat a közjogi sérelmeket, melyeket a kabinetiroda elkövet.

Ezután a személyi miniszterium költségvetési tételét a ház többsége általánosan elfogadta.

A részleteknél Bartók Lajos határozati javaslatot ad be az országgyűlési beszédeknek a hivatalos lapban szövegszerűen közvevben való kiadása tárgyában.

Általános érdeklődés közt beszélt Polónyi Géza. Az ellenzék folyton tetészenyilatkozatokkal kísérté vágig érdekes beszédét.

Nagy hatással mutatott rá, hogy Tisza Kálmán egykor a püspököket akarta Róma segítségével felhasználni arra, hogy a függetlenségi pártot megsemmisítse, most Bánffy a függetlenséggel szeretné a püspököket tönkretenni.

Beszéde végén határozati javaslatot nyújtott be, a melyben az általános választásoknál titkos szavazást és községenkénti választást követeli.

Holló Lajos beszéde követte a Polónyi nagyérdéki felszólalását.

Holló Lajos beszédében utalva a parlamenti viszonyok elfajulására, a következő határozati javaslatot nyújtotta be:

Országgyűlési képviselő nem lehet semmiféle részvény-társaság tagja. Vasuti engedményeket nem nyerhet. (Éljenzés a baloldalon.)

Ezután Bánffy Dezső miniszterelnök állott fel szólásra. A jobboldal megjelenezte, az ellenzék oly erővel kezdett gúnyosan nevetni, hogy Bánffy perczekig nem tudott szóhoz jutni.

A hogy egy szót kiejtett a száján, hangosan kiáltotta oda az ellen-

zék részéről, olvass., mert különben újra belesül. Ne dadogjon, álljon le a kiáltások között még is annyit kijelentett, hogy egyik határozati javaslatot sem fogadja el.

A vita erre mindjobban elmérgesedett, úgy, hogy Gullner Gyula beszéde alatt Andreásczky Gábor báró Perczel Dezsőnek, a belügyminiszternek a következő szavakat kiáltotta oda:

„A miniszter tudja a választási hamisításokat, de letagadja”

Perczel Dezső miniszter erre válasza kiáltotta: „Szentelenség”.

E kifejezés hallatára az ellenzék zajosán követelte az elnököt a miniszter rendreutasítását.

Szilágyi Dezső elnök perczekig csegetett, míg a csend helyre állott.

Ivánka Oszkár a házszabályokhoz kíván szólni.

Követeli, hogy az elnök Perczel Dezső minisztert a szentelenség kifejezésért utasítsa rendre.

Perczel Dezső miniszter erre kijelenti, „hogy ha miniszter is, joga van magát megvédeni az insinucciók ellen. Beismeri, hogy azt mondta „szentelenség” s ezért férfiasan bocsánatot kér.”

Szilágyi elnök a miniszter bocsánat kérése után úgy Perczelt, mint Andreásczkyt rendre utasítja.

Az ellenzék erre hangos kacajba tört ki.

A miniszteri székek felé mutatva, sűrűn hangzott fel kiáltás, rendreutasított miniszter.

A dologból párbaj lesz.

Az izgalom ez incidens következtében roppant nagy volt a Házban.

A függetlenségek egyesülése.

Budapest, nov. 29.

A függetlenségi párti képviselők közelebből egyesülni fognak. Elnök Kossuth Ferencz lesz. A Just párt tegnapi értekezletén végleg kimondta az egyesülést.

Uj irány Oroszországban.

Budapest, nov. 29.

Varsóból távírtózzák: Ismeretes dolog, hogy Pobiedonoscew, a szent szinódus elnöke abban a levelében, melyet a belügyminiszterhez intézett, azt a kérelmet tette, hogy a katolikusok elleni eddigi rendkívüli intézkedések a határvidékeken a jövőre helyettesen teljesen hatályon kívül. Ezt a különös fordulatot a pápának a csárhoz való közeledésének tulajdonítják.

Oroszok a milleniumon.

Budapest, nov. 29.

Legközelebbi nemzetközi távírdakongresszuson, mely 1896-ban Budapestben a milleniummal kapcsolatosan a kiállítás alkalmával tartatik meg a megállapodások szerint az Oroszország megjelenő képviselői is elfogják fogadni a szavak taksájának mérséklését.

Haldokló Taaffe.

Budapest, nov. 29.

Taaffe gr. vesélyteljes állapota — mint Elischából távírtózzák, folytonosan tart.

Beteg ezárnő.

Budapest, nov. 29.

Darmstatból távírtózzák, hogy az uralkodó nagyherczeg és herczegnő leányukhoz, Olga csarevnához utaztak Szent-Pétervárra.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Holnap, szombaton, november 30-án.

Vörösmarty Mihály emlékére:

ÁRPÁD ÉBREDÉSE.

Ezzel együtt:

A CREMONAI HEGEDŰS.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Nyiltér.

Egy óvadékképes fiatal ember mint pénztárnok (december hóra) állomást kap Kovács P. fia iüzletében.

H I R D E T É S E K.

4000 köbméter
cserzésre való fa,

ugy a cserzése, mint fája együttesen eladó

← SZÁSZ-MÁTÉ →
(Szolnok-Dobokamegyében.)

Értekezhetni: tulajdonos Lázár Arpáddal Lár-ga-tanyán, u. p. Kolozs.

840. (2-3)

S Z Ó L Ó T

különféle fajut és jó edeset a 5 kilós postakosár

← 2 frt 50 krért küld →

utánvét mellett (franco) minden postaállomásig

CASPARI FR. Medgyesen.

Ugyanott kapható

837. (3-3)

fekete szőlő űrmös-bor készítésére,

← á vóka (10 kiló) 2 frt 80 kr. →

A VARRÓGÉP

a szorgalmas házinőnek legnélkülözhetetlenebb leghasznosabb barátja!

VARROGÉPEK

szabók és cipészek részére

előnyös árban és részletfizetések mellett kaphatók:

Teutsch B. József

üzletében Segesvárt.

Csomagolás ingyen; vasúti szállítási díj nem számítatik.

← Árjegyzék kívánatra ingyen. →

706. (15-x)

Az életben ismét élet van.

(Saját szavai a felgyógyultnak.)

Ritkaemű gyógyjelentés (kivonatossan.)

Tüdőgyulladásban szenvedtem. Minden használt szer eredmény nélkül maradt. Nem tudtam már egy ételt sem megemészteni. Már 12 palack az ön étrendi Hoff János-féle malátakivonati egészségi sörre és az ön Hoff János-féle malátá egészségi csokoládéjának felhasználása után ezen bajok mind megszűntek, az étvágy ismét visszatért. Minden ismét a rendes uton van és az előbbi egészségem ismét helyre állt. Kitanó gyógytápszere testemet hűsőbbé és idegerőssé tette. Az életben van ismét az élet. Kis-Márton, (Sopronmegye).

Hermann Vilmos, tanító.

LEGFELSŐBB ELISMERÉS!

A fogyasztók biztosítékul az egészségnek újbóli visszanyerése s megtartására való jószág a jónak bizonyultságra nézve. — O Felsége a szász király: „Az ön Hoff János-féle malátakivonati egészségi sörre, királyné anyjának igen jól tesz.”

Hoff János-féle malátá egészségi csokoládé

verszegénységénél, elsoványodásánál, gyengeségénél, álom- és átvágyhiányánál, 64 legfőbb kiténtetése és kinevezése.

Az első, valódi, gyógyhatású, testerősítő Hoff János-féle malátá kivonati csokoládé, (verszegényeknek, sápkórosoknak és álmatlanságnál) 40 évi fennállás óta 64-szer lett kiténtetve. A francia, angol s a többi csokoládéknak egynek sincs meg az a hatása az egészség visszaállítását s fenntartását illetőleg, mint a Hoff J.-féle malátakivonati egészségi csokoládénak. Ép ennél fogva a Hoff J.-féle malátakivonati egészségi csokoládénak egy háztartásból sem volna szabad hiányozni.

Ügyelni kell a Hoff J. cs. k. udv. szállító névaláírására és a védjegyre (tojásdad arcképe a feltaláló Hoff J.-nak.) Minden gyógyszerárban és nagy üzletekben kapható.

Hoff János a malátá készítményeknek feltalálója és gyártójának Európa legtöbb fejedelmének udvari szállítója stb. stb. Bécs, I. Graben, Bräunerstrasse 8.

← Kolozsvárt kapható: Gergely, Papp, Dr. Ember, Segesváry és Társai uraknál. →

736. (5-5)

Egy igen jól lövő, kevésbé használt 16 kaliberű
„Toplever“
Lancaster fegyver 30 frtért

és
egy complete mérő-asztal
távesőves vonalzóval
szintén 30 forintért azonnal eladó.

Bővebbet:

Craus Géza erdőrendezőnél Fogarason.

842. (2-2)

KÉT KERESKEDŐ SEGÉD,

KÉZMŰÁRU SZAKMÁBAN

jártassággal bir,

← azonnal felvétetik. →

Bővebbet:

FUCHS NÁNDOR urnál

← GYULA FEHÉRVÁRTT. →

839. (3-3)

A Belkőzép-utca 2. sz. alatt,

a Helfy-háznál lévő

GÁMÁN JÁNOS

ÖRÖKÖSE

KÖNYVNYOMDÁJA

← ALAPÍTOTT 1860-BAN. →

ajánlja a legújabbban teljesen modern berendezést nyert és sokszorosan megnagyobbított

← vállalatát. →

Könyvek, folyóiratok, rovatos ívek, falragaszok, számlák, meghívók s bármely irodai nyomtatványok

gyorsan, feltűnő csinnal és elismert szolid árak mellett készíttetnek.

← Az összes községi nyomtatványok állandó készletben! →

286. (22-x)

Alapított 1855-ben.

MÜLLER GYULA

(Keresztény Imre utóda)

kefe- és ocaet-gyára,

Kolozsvárt, Jókai-utca (belsőn) 14. sz. alatt.

Van szerencsém a nagyérd. helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe ajánlani

← gyártmányaimat, →

melyek minőség, jószág és az árak tekintetében a külföldi gyártmányokat föltűnőleg és a melyek több országos és iparkivállításon érdem érmekkel lettek kiténtetve.

A székesfehérvári országos kiállításon 1879. ezüst éremmel lett kiténtetve.	A Szolnok-Doboka megyei gazdasági egyet termény, állat és iparkivállításon 1887. bronz éremmel lett kiténtetve.	A budapesti országos kiállításon 1885. nagy éremmel lett kiténtetve.
---	---	--

Nagy raktárt tartok minden e szakmába vágó cikkekben a legfinomabbtól a legegyszerűbbig.

Elvállalok mindennemű gépkefék javítását avagy újja készítését.

A legjobb romániai sertéből készítek továbbá:

parket-fénykeféket, festő- (Steinpenzlik), meszelő- és kender-tisztító, fedőfestő csatokat,

FODRÁSZ GÖMBKEFÉKET,

ruha-, haj- és bárszónkeféket, mindezeket felelősség mellett, tiszta sertéből.

5. (32-x)

Kívánatra árjegyzéket azonnal küldök.

Assam Indiai Thea Plantage
1895-iki termése Kolozsvárra megérkezett!

Kizárólagosan csakis a

KERESZTESY PÁL ES FIA
papir-üzletőkbe kapható.

Egy csomag ára: **65 kr., 1 frt 25 kr., 2 frt 50 kr.**

← Vidéki megrendeléseket azonnal teljesítjük. →

815. (3-3)

FÜTÉSRE LEGJOBB TŰZIFA.

Két éves, száraz, hántott, vastag

TÖLGYTŰZIFA

10.000 kg. kocsirakományonként kapható

a rettegi vasútállomáson (Deés mellett),

kocsirakományonként **33** forintért.

Értekezhetni: **NIK FERENCZ-nél DEÉSEN.**

813. (5-10)

STEIN BERTALAN

Kolozsvárt, főtér 34. sz. Szathmáry-palota.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy üzletemet visszahelyeztem

főtér 34. sz. Szathmáry-palotába.

Ujjonnan berendezett üzletemben mindig nagy választékban található:

vászon, fehérnemű, asztalnémi, kész női, férfi és gyermek

← fehérneműek. →

Szőnyeg, pokrócz, függöny, ágy- és asztalterítők, gyapjú takaró, paplan, harisnyák, nyakkendők, zsebkendők,

← Dr. G. Jaeger tur. gyapjúruái →

és sok itt elő nem sorolt áruk.

Üzletemnek azzal akarok nagyobb lendületet adni, hogy jó minőségű árukat a legutányosabb árakban szolgáljak, miről meggyőződni a n. é. közönséget kéri teljes tisztelettel:

760. (11-20)

STEIN BERTALAN.

Kolozsvári
első nagy
kályha-raktár.

Belmagyar-utca 9. sz.

Bel- és külföldi

porezellán, majolika, agyagkályhák

a legnagyobb választékban.

A legújabb minták szerint készült **kályák** egyszerűtől a legelegánsabb kiállításban és mindenféle színben.

Kandallók

minden választékban.

Takaréktűzhelyek

a legelegánsabb kiállításban, praktikus szerkezettel.

Bármily nagy megrendeléseket — vidékre is — pontosan és jótállás mellett teljesít.

Az építési időnyre való tekintettel, a kályharaktárt tessék megtekinteni.

SCHMIDINGER ALAJ

és TÁRSA,

Kolozsvár, Belmagyar-u. 9.

244. (22-x)

